ARREST VAN HET HOF
27 april 1988 *

In zaak 225/86,

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur A. Prozillo en door E. Traversa, lid van haar juridische dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

Italiaanse Republiek, vertegenwoordigd door L. Ferrari Bravo, hoofd van de afdeling Diplomatieke geschillen, als gemachtigde, bijgestaan door I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Italiaanse ambassade, 5, rue Marie Adélaïde,

verweerster,

betreffende een verzoek aan het Hof om vast te stellen, dat de Italiaanse Republiek, door geen uitvoering te geven aan het arrest van het Hof in zaak 166/82 (Commissie van de Europese Gemeenschappen/Italiaanse Republiek, Jurispr. 1984, blz. 459) betreffende de totstandkoming van de producentenprijs van melk, de krachtens het EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: G. Bosco, kamerpresident, waarnemend voor de president, O. Due, kamerpresident, T. Koopmans, C. Kakouris, R. Joliet, T. F. O'Higgins en F. Schockweiler, rechters,

advocaat-generaal: C. O. Lenz
griffier: D. Louterman, administrateur

* Procestaal: Italiaans.

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 21 oktober 1987,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 21 oktober 1987,

het navolgende

Arrest

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 20 augustus 1986, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EEG-Verdrag het Hof verzocht om te verklaren dat de Italiaanse Republiek, door geen gevolg te geven aan het arrest van het Hof van 7 februari 1984 (zaak 166/82, Commissie/Italië, Jurispr. 1984, blz. 459), de krachtens artikel 171 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

2 In genoemd arrest heeft het Hof vastgesteld: „Door wet nr. 306 van 8 juli 1975 in te voeren en te handhaven, is de Italiaanse Republiek de verplichtingen niet nagekomen die op haar rusten krachtens verordening nr. 804/68 van de Raad van 27 juni 1968 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector melk en zuivelprodukten, voor zover artikel 10 van voornoemde wet bepaalt, dat de regio de belanghebbende partijen bijeenroept voor onderhandelingen over de vaststelling van de producentenprijs van melk en de overeengekomen prijs in het Bolletino ufficiale della Regione wordt bekendgemaakt, en voor zover artikel 11 bepaalt dat, bij gebreke van overeenstemming, de prijs wordt vastgesteld door een door de president van de regio benoemde commissie."

3 Daar de Commissie enkel een telexbericht ontving van 7 juni 1984, waarin de permanente vertegenwoordiging van de Italiaanse Republiek haar meedeelde, dat er een nieuwe wet in voorbereiding was die rekening hield met het arrest van het Hof, stuurde de Commissie de Italiaanse regering op 1 juli 1985 een schriftelijke aanmaning en nodigde zij haar uit om opmerkingen te maken.

4 Aangezien de Italiaanse regering tijdens een bilaterale bespreking in februari 1986 nog niet kon zeggen wanneer de nieuwe wet in werking zou treden, zond de Commissie haar op 13 mei 1986 een met redenen omkleed advies als bedoeld in artikel 169 EEG-Verdrag. Toen hierop niet werd gereageerd, heeft de Commissie het onderhavige beroep ingesteld.

5 Voor een uitgebreider overzicht van de voorgeschiedenis van het geding en van de middelen en argumenten van partijen wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hieronder slechts weergegeven voor zover dit noodzakelijk is voor de redenering van het Hof.

6 De Italiaanse regering heeft uiteengezet, dat zij, om aan de inbreuk een einde te maken, aanvankelijk een wijzigingsvoorstel had ingediend op een wetsontwerp dat reeds bij het parlement aanhangig was, maar dat zij dit wijzigingsvoorstel weer had ingetrokken om de goedkeuring van dat ontwerp niet te vertragen. Later was met het oog op de beëindiging van de inbreuk een apart wetsontwerp bij het parlement ingediend, dat in februari 1987 door de Kamer van Afgevaardigden is aanvaard en aan de Senaat is doorgestuurd; vanwege de vervroegde ontbinding van de kamers zou deze wet echter niet definitief zijn aangenomen.

7 Tijdens de mondelinge behandeling deelde de gemachtigde van de Italiaanse regering het Hof mee, dat dit wetsontwerp in de nieuwe zittingsperiode opnieuw is ingediend op 8 oktober 1987. Bovendien verklaarde hij, dat de regio's sinds het arrest van het Hof geen gebruik meer hebben gemaakt van de bevoegdheden krachtens de wettelijke regeling waarvan in het arrest was vastgesteld, dat zij niet strookte met het gemeenschapsrecht.

8 Voor de juiste uitvoering van het arrest van het Hof van 7 februari 1984 moeten, gelijk de Italiaanse regering zelf erkent, de hierin genoemde wettelijke bepalingen worden ingetrokken. Voor de beëindiging van de inbreuk volstaat het niet om die bepalingen niet toe te passen of eenvoudig een wetsontwerp tot intrekking van die bepalingen bij het Italiaanse parlement in te dienen.

9 Ingevolge artikel 171 EEG-Verdrag moest de Italiaanse Republiek de maatregelen nemen die nodig waren ter uitvoering van het arrest van het Hof. Dit artikel geeft niet aan, binnen welke termijn die maatregelen moeten worden genomen. Niettemin dient de uitvoering van een arrest terstond ter hand te worden genomen en binnen de kortst mogelijke tijd worden voltooid. Dit is in casu niet gebeurd; immers, sinds de uitspraak van bedoeld arrest zijn al verscheidene jaren verstreken.

10 Met betrekking tot de problemen in verband met de parlementaire procedure, waarop de Italiaanse regering heeft gewezen, zij eraan herinnerd, dat volgens vaste rechtspraak van het Hof een Lid-Staat zich niet ten exceptieve kan beroepen op nationale bepalingen, praktijken of situaties van zijn nationale rechtsorde ter rechtvaardiging van de niet-nakoming van de krachtens het gemeenschapsrecht op hem rustende verplichtingen.

11 Mitsdien moet worden vastgesteld, dat de Italiaanse Republiek, door zich niet te voegen naar het arrest van het Hof van 7 februari 1984 (zaak 166/82, Commissie/Italië, Jurispr. 1984, blz. 459), de krachtens artikel 171 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

Kosten

12 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien de Italiaanse Republiek in het ongelijk is gesteld, dient zij in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende, verstaat:

1) **Door zich niet te voegen naar het arrest van het Hof van 7 februari 1984 (zaak 166/82, Commissie/Italië, Jurispr. 1984, blz. 459), is de Italiaanse Republiek de krachtens artikel 171 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet nagekomen.**

2) **De Italiaanse Republiek wordt verwezen in de kosten van de procedure.**

Bosco Due Koopmans

Kakouris Joliet O'Higgins Schockweiler

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 27 april 1988.

De griffier

J.-G. Giraud

De president

A. J. Mackenzie Stuart